herpy

GEKKOER

Amalosia rhombifer

Amalosia rhombifer er en liten, nattaktiv gekko fra det nordlige Australia med en lys, takket sikksakktegning langs ryggen. Den lever på trær i åpen skog og savanne og gjemmer seg om dagen under løs bark. Det finnes bare lite kunnskap om stellet, så veiledningen bygger på levestedet og på beslektede arter.

Familie: Diplodactylidae Engelsk: Zigzag velvet gecko Tidligere navn: *Oedura rhombifer* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**12-16 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**8-12 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Savanne**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**45 × 30 × 45 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Varmeplass	**30-33 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**40-60 %**
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene eller parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**2 egg**
Kull per år	**3-5**
Inkubasjon	**60-65 dager** ved 27-29 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Amalosia rhombifer er en liten, slank gekko på opptil omtrent 16 cm inkludert hale. Ryggen er lysebrun, sidene er mørkere brune, og undersiden er hvit eller nesten hvit. Grensen mellom de to brune fargene danner en takket sikksakkant langs kroppen og halen, og den har gitt arten navnet sitt: *rhombifer* er sannsynligvis dannet av latin *rhombus* (rombe) og *-fer* (bærende). Beina er brune, ensfargede eller prikkete. Fingre og tær har heftskiver, slik at gekkoen kan klatre på stammer og klipper.

Arten ble beskrevet i 1845 og har hett *Oedura rhombifer*. Slekten *Amalosia* har vært i bruk siden 2012. Taksonomien er i bevegelse: en revisjon fra 2023 viste at de østlige bestandene i Queensland og New South Wales er andre arter, blant annet *Amalosia queenslandia*, *Amalosia saxicola* og *Amalosia hinesi*, og allerede i 2007 ble den sørøstlige formen fra Queensland beskrevet som *Amalosia jacovae*. Navnet *A. rhombifer* dekker derfor nå bare bestandene i det nordlige Australia vest for Queensland og i det nordvestligste Queensland. Dyr i handelen kan være solgt under et navn som ikke passer helt nøyaktig.

Arten er sky og mest et dyr å se på. Den er rask, kan kaste halen og egner seg ikke til regelmessig håndtering.

Utbredelse og leveområde

Amalosia rhombifer lever i det nordlige Australia: det nordlige Western Australia, blant annet Kimberley, Northern Territory og det nordvestligste Queensland omkring Mount Isa, Cloncurry, Boulia og Doomadgee. Typelokaliteten er bare angitt som «det nordlige Australia» og ligger utenfor Queensland.

Bestandene i det østlige Queensland og i New South Wales hører siden 2023 til andre arter. Bestandene i Northern Territory og Western Australia er ennå ikke revidert, så avgrensningen kan endre seg. Kartets funn omfatter også østlige bestander som i dag hører til andre arter.

> **Naturlig utbredelse:** Australia.

LEVEOMRÅDE

Amalosia rhombifer lever i skog og åpen skog. Om dagen gjemmer den seg under løs bark på døde og forfallende trær og i hulrom i stammer, og den finnes også i og ved bygninger. Den er mest på trærne, men søker av og til ly under blader og nedfalne greiner på bakken og kan også sees på klipper.

Mesteparten av utbredelsesområdet har tropisk klima med en varm regntid om sommeren og en lang tørketid om vinteren; mot sør blir det tørrere. Temperatur og fuktighet på gekkoens egne gjemmesteder er ikke målt.

Stell

TERRARIET

Det finnes bare lite kunnskap om stellet av *Amalosia rhombifer*. Tallene i veiledningen er lånt fra *Oedura*-arter som *Oedura monilis*, *Oedura castelnaui* og *Oedura tryoni*, som har samme størrelse og levevis og holdes alminnelig. *Amalosia robusta* er en nær slektning.

Et enkelt voksent dyr trenger et terrarium på minst 45 × 30 × 45 cm (lengde × bredde × høyde). Et par kan holdes i 60 × 30 × 45 cm. Terrariet må ha et tettsluttende lokk, fordi gekkoen klatrer på glass og finner enhver sprekk.

Innred med korkbark, flate korkrør og skråstilte greiner, slik at gekkoen kan presse seg inn under noe med lett kontakt mot rygg og buk. En bakvegg av kork med sprekker gir gode gjemmesteder. Som bunn passer en blanding av jord uten gjødsel og sand, dekket av tørre blader. Terrariet må ha god ventilasjon og en tørr ende.

TEMPERATUR

Om dagen holdes terrariet på 24-28 °C, og under en varmekilde i den ene enden kan det være 30-33 °C, slik at dyret selv kan velge. Om natten kan temperaturen falle til 18-22 °C. Tallene er lånt fra beslektede *Oedura*-arter.

En liten varmematte under det ene hjørnet eller en lav varmepære styrt av en termostat er som regel nok. I den kjølige perioden om vinteren kan hotspoten senkes til omtrent 30 °C. Mål med et digitalt termometer både ved hotspoten og i den kjølige enden.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal være moderat: 40-60 %. Sprøyt den ene halvdelen av terrariet lett annenhver til hver tredje dag, slik at bark og bunn tørker opp igjen i løpet av et døgn. Om sommeren, i regntiden, kan det sprøytes litt mer. Konstant våte forhold gir mugg og hudproblemer.

Sett en lav vannskål med ferskt vann i den kjølige enden, og skift vannet annenhver dag. Gekkoen drikker også dråper fra veggene og bladene. I den kjølige perioden om vinteren holdes terrariet tørrere.

LYS OG UVB

Arten er nattaktiv og krever ikke UVB, men et svakt UVB-rør for skyggedyr (Ferguson-sone 1) over den ene siden av terrariet gir en sikrere kalkomsetning og skader ikke når det er rikelig med skygge. La dagslengden følge årstidene, for eksempel 12 timer om sommeren og 10 timer om vinteren, styrt av en tidsbryter. Bruk ikke farget nattlys.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Gekkoen spiser insekter og andre små leddyr: sirisser, gresshopper, små kakerlakker, møll og små melorm. Byttet skal være mindre enn avstanden mellom dyrets øyne.

Voksne dyr fôres 2-3 ganger i uken og ungdyr 3-4 ganger i uken. Pudre fôret med kalk, og gi multivitamin 1-2 ganger i måneden. I den kjølige perioden om vinteren trappes fôringen ned til en gang hver 7.-10. dag. Insekter som ikke blir spist, tas ut igjen neste morgen.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Amalosia rhombifer er sky og rask og skal ikke håndteres mer enn nødvendig. Den kan kaste halen når den føler seg truet, og halen vokser ut i en annen form. Hold den aldri i halen.

Den holdes best enkeltvis eller som et par. Hanner er territoriale og må ikke holdes sammen. Om dagen sitter dyret i skjulet sitt og kommer først frem når lyset er slått av.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannene har porer foran kloakkåpningen, tydelige kuler ved halerota (hemipenis-lommer) og store, spisse sporer bak kloakkåpningen; hos hunnene er sporene små og runde. Alder og vekt ved kjønnsmodenhet er ikke dokumentert for arten. Hunnene må være fullt utvokste og i god kondisjon før de settes i avl.

PARRING

Hos beslektede arter parer dyrene seg på sen vår etter en kjølig, tørr vinterperiode, og hunnene legger egg gjennom sommeren, fra oktober til februar på den sørlige halvkule. Hos *A. rhombifer* faller sesongen sannsynligvis sammen med regntiden. Introduser hannen for hunnen i hennes terrarium, og ta ham ut igjen hvis hun jages eller bites. Presise opplysninger om arten er ikke dokumentert.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger to egg med læraktig skall per kull. Hos beslektede *Oedura*-arter kommer det et nytt kull hver 4.-5. uke, 3-5 kull per sesong, og tallet er lånt derfra. Sett en liten plastboks med inngangshull og 3-4 cm fuktig sphagnum, kokosmuld eller sand i terrariet. La aldri substratet tørke helt ut; da tar ikke eggene skade, selv om de først blir funnet etter noen dager.

INKUBASJON

Flytt eggene forsiktig til en liten boks med fuktig perlitt eller vermikulitt uten å vende dem, og inkuber dem ved 27-29 °C. Ved den temperaturen klekkes egg av beslektede *Oedura*-arter etter 60-65 dager. Egg som faller sammen og blir muggne, er ubefruktede eller døde. Om temperaturen bestemmer kjønnet hos *A. rhombifer*, er ikke dokumentert.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene skifter hud i løpet av de to første døgnene og begynner å spise etter fem til åtte dager. Gi bittesmå sirisser pudret med kalk, og sprøyt lett, slik at ungene får vann, men la boksen tørke opp mellom sprøytingene. Ungene kan holdes sammen de første 6-8 månedene, men hannene må skilles så snart hemipenis-kulene sees.

Helse og vanlige feil

Det finnes ingen artsspesifikk dokumentasjon om sykdommer hos *Amalosia rhombifer*. De typiske problemene hos små, nattaktive gekkoer er:

- For lite kalk og D3-vitamin, som gir bløte kjever og krumme ben. Pudre fôret.
- Konstant fuktighet og dårlig ventilasjon, som gir sopp og hudproblemer.
- Rester av gammel hud på tær og halespiss. Gi et fuktig skjul, og løsne restene med lunkent vann.
- Tapt hale etter håndtering eller slåssing. Det er ikke farlig, men halen vokser ut i en annen form.

Søk veterinær med erfaring med krypdyr hvis dyret går ned i vekt, ikke spiser på flere uker eller ser slapt ut.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.